THE INSTITUTE OF CHARTERED ACCOUNTANTS OF INDIA

(SETUP BY AN ACT OF PARLIAMENT)

BHUJ BRANCH OF ICAI (WIRC)

KATIRA COMPLEX, SANSKAR NAGAR RD, SANSKAR NAGAR, BHUJ, GUJARAT 370001

E-NEWSLETTER

Release On May 05, 2024 | Volume 2024- Edition April

DISCLAIMER
The views and opinions expressed or implied in this newsletter are those of the authors and do not necessarily reflect those of the Branch. The Branch is not in any way responsible for the result of any action taken on the basis of views and opinions expressed in this newsletter.

IN THIS ISSUE

CHAIRPERSON'S COMMUNIQUE PAGE 2

ARTICLE: HEALTHY LIFESTYLE PAGE 3

ARTICLE: IND AS PAGE 5

ARTICLE: CAPITAL MARKET PAGE 9

TRUE & FAIR: JOURNEY OF A CA PAGE 11

GST UPDATES PAGE 20

DUE DATES CALENDAR PAGE 21

PHOTOS OF EVENTS PAGE 22

ALL ABOUT QUIZ CONTEST PAGE 24

Chairperson’s Communique

MANAGING COMMITTEE

Chairperson
CA Jagdish Hirani

Vice Chairperson & Treasurer
CA Bharghav Shankarwala

Secretary
CA Manisha Joshi

WICASA Chairperson
CA Hardik N. Thakkar

Immediate Past Chairperson
CA Vijay Thacker

Past Chairperson
CA Zahir Memon

Another productive and dynamic month has gone by that overflowed with activities aimed towards professional and personal development of our members.

- During the month of April, the Managing Committee Members conducted CPE Seminar on **Professional Opportunities in Internal Audits, Valuation by CA Priti Paras Savla & Code of Ethics: Practical case studies & Preventive Measures CA Paras Savla.**

- In this month we had organized full day **GST Workshop** at Hotel lilark, in which the speakers were **CA Avinash Poddar & CA Abhay Desai.** We had received overwhelming response from CA Members of Bhuj & Gandhidham branch along with Members of The Kutch Tax Consultant Association. The same was covered in Kutch Mitra news paper.

- We had also conducted a seminar on **“CA Exams- A Decode by CA Shahin Khoja (AIR-43)”** for students of Bhuj branch.

- We had also conducted **Online Quiz Contest** for the members, answer key & results of the same are in the last page of this issue.

I take this occurrence to remark a sense of gratefulness to the faculties for enriching the members with their knowledge and branch Managing Committee for their joint participation.

With Regards,
CA Jagdish Hirani
Chairperson – Bhuj Branch of WIRC of ICAI.

Stress Management Tips

CA Pankaj Pujara B.Com., FCA

Definition of Stress: Stress is how we react when we feel under pressure or threatened. It usually happens when we are in a situation that we don't feel we can manage or control.

In an Organization, there are different types of Management & they have different level of stress at their end. Stress is a natural human response that prompts us to address challenges and threats in our lives. Everyone experiences stress to the extent of some degree. For example, when we have lots of responsibilities that we are struggling to manage is called Stress.

There are Three Types of Stress that we can define:

- ***Acute Stress***
- ***Episodic acute Stress***
- ***Chronic Stress***

- ***Acute Stress:*** Acute stress is stress that lasts only for a short period of time. This includes situations such as sitting in an exam, starting a new job, giving a speech, or being faced with a work deadline. We all are in such a profession that we had face such acute stress in our peak season i.e. April to October.

- ***Episodic acute Stress:*** Episodic acute stress is such type of mind-set that you always feel that things will not go in favour of you. This type of Stress can harmful mentally as well as physically both. With this type of mind-set your decision power will go down gradually.

- ***Chronic Stress:*** Chronic Stress is a constant feeling of pressures means a person who remain always in pressurise situation. From Minor challenges to major crises, stress is a part of life. And while you cannot always control your circumstances, you can only control on how you respond to them. When stress becomes chronic, it can affect your well-being. That's why it's essential to have effective stress relievers that can calm your mind and body.

Some effective stress management tips include:

- *Prioritize tasks:* First make a list of work that you have to do and then do it in order of importance. Do the work which has higher priority first. Otherwise what will happen that less priority work will take much time and more important work will remain pending on the last day.

- *Delegate responsibility: You do not have to do all the work at office/home. If other people can take care of the work, then divide the work between the associated person.*

- *Schedule:* Make a schedule of your work before you have to start. By following schedule there is minimal chances of remain pending work in last days.

- *Avoid Last Days Work:* Strictly avoid the acceptance of work which come to you in last date of your peak season.

- *Meditation:* By doing meditation regularly, you can realise that Stress level decrease gradually as well as Meditation improves Memory power also.

- *Deep Breathing:* When you breathe deeply, it sends a message to your mind to calm down and relax. Your mind will send this message to your body. By doing, Daily Deep Breathing exercise your blood pressure level remains in control i.e. 120/80mmHg

- *Regular walk:* Regular Walk can improve our mood as well as we can feel relaxation. For reducing Stress, it does not require to walk at fast pace. It need to be done at comfortable pace.

- *Healthy Diet:* Most Important things in our day to day life is a Healthy Diet. Try to avoid to consume Junk Food while we are doing work in peak season. Always eat homemade food in busy season.

- *Balance work life:* Try to do balance work life, many time it happens that in peak season we are doing lots of work and in off season we can do nothing. Always remember that work is a part of life not a life. Follow 8-8-8 rule in your lifestyle means 8 hours sleep, 8 hours' work, 8 hours for yourself.

- *Yoga:* Regular Yoga practice will increase concentration power. It also relaxes our mind as well as body.

- *Positive Self Talk:* Self-talk is your internal dialogue. It's influenced by your subconscious mind, and it reveals your thoughts, beliefs, questions, and ideas. Positive self-talk can help you to feel confident, improve co-ordination, enhance your focus on your goal, and perform better at endurance events too.

Conclusion: Managing stress can help you to lead a more balanced and healthier life. Stress is an automatic physical, mental and emotional response to a difficult situation. It's a common part of everyone's life.

IND AS 34: INTERIM FINANCIAL REPORTING

CA Tarjani J Anjaria B.Com., ACA

Timely and reliable interim financial reporting improves the ability of users to understand an entity's capacity to generate earnings and cash flows and its financial condition and liquidity. The objective of Ind AS 34 is to prescribe the minimum content of Interim Financial Report (IFR) and to prescribe the principles for recognition and measurement in a complete or condensed financial statement for an interim period.

What is Interim Financial Reporting (IFR)?
Interim financial reporting is the reporting for periods of shorter than a full financial year, generally for a period of three months or quarterly results.

As per Ins AS 34, Interim Financial Report means a financial report containing either a complete set of financial statement or set of condensed financial statement for an interim period.

Scope of Ind AS 34:
This Standard applies if an entity is required or elects to publish an interim financial report in accordance with Indian Accounting Standards.

This Standard does not mandate which entities should be required to publish interim financial reports, how frequently, or how soon after the end of an interim period. However, governments, securities regulators, stock exchanges, and accountancy bodies often require entities whose debt or equity securities are publicly traded to publish interim financial reports.

Principles of Recognition and Measurements
As per Ind AS 34, there may be two distinctive principles/views of recognition and measurement of income and expenses in interim financial reporting:

- **Integral View:** This approach treats the interim period as a component/part of the full year. Under this approach, items are allocated to interim periods based on estimates of the total amount for the full year. Costs and expenses are accrued or deferred between interim periods to 'smooth' the results across the year. In practice a full 'integral' approach would involve creating a separate series of accounting standards for interim financial reporting to formalize the criteria to be used for estimating the full year out-turn, dealing with uncertainty and other issues.

- **Discrete View:** An approach to view the interim period in essentially the same

manner as a full year, figures are calculated and accruals and estimates made in exactly the same manner as would be the case at the year end.
As per the Standard, income and expenses should be recognized/measured on year to date basis for interim reporting. Year to date basis means financial reporting for the period, which begins on the first day of the fiscal and year ends on given interim date.

Exception to discrete view– Recognition of Tax Expense
There is a deviation in recognizing the Income-tax expenses, which is not based on discrete view as explained above.

As per this standard the income-tax expenses is recognized in each interim period on the best estimate of the *Weighted Average Annual Effective Income-tax Rate* expected for the full financial year.

This is consistent with the basic concept that the same accounting recognition and measurement principles shall be applied in an interim financial report as are applied in annual financial statements. Income taxes are assessed on an annual basis.

Accounting Policies
Ind AS-34 requires that an entity should apply the same accounting policies in its interim financial statements as in its annual statements may seem to suggest that interim period measurements are made as if each interim period stands alone as an independent reporting period.

However, by providing that the frequency of an entity's reporting shall not affect the measurement of its annual results, Year-to-date measurements may involve changes in estimates of amounts reported in prior interim periods of the current financial year. But the principles for recognizing assets, liabilities, income, and expenses for interim periods are the same as in annual financial statements.

Form and Contents of Interim Financial Statements
An interim financial report can contain either a complete set of financial statements or a set of condensed financial statements. As a minimum requirement, current period and comparative figures (condensed or complete) consists of following:

- Balance sheet as of the current interim period end with comparatives for the immediately preceding year end *[Carve Out: IAS 34 requires preparation of a Statement of Changes in Equity as a separate statement. Ind AS 34 requires the statement of changes in equity to be shown as a part of the balance sheet on the lines of Ind AS 1, Presentation of Financial Statements].*
- Statement of profit or loss-current interim period, financial year to date and comparatives for the same preceding periods (interim and year to date).
- Cash flow statement and statement of changes in equity– financial year to date with comparatives for the same year to date period of the preceding year.
- Explanatory notes.

Selection of explanatory notes

Criteria adopted for selection of explanatory notes to be included in interim financial report is updating the financial information, it is assumed that the users of interim financial report are having access to the most recent annual financial statements therefore notes to interim financial report should provide information on financial year to date basis. However it is necessary to disclose any events or transactions, which are material for understanding the interim financial reporting.

Significant Events and Transactions

An entity shall include in its interim financial report an explanation of events and transactions that are significant to an understanding of the changes in financial position and performance of the entity since the end of the last annual reporting period Information disclosed in relation to those events and transactions shall update the relevant information presented in the most recent annual financial report.

Materiality

Materiality is one of the most fundamental concepts underlying financial report; therefore, this Standard provides that in deciding how to recognize measure, classify or disclose an item for interim financial reporting purposes, materiality should be assessed in relation to the interim period financial data. Ind AS 1 defines material information and requires separate disclosures of material items. The overriding objective is to ensure that an interim financial report includes all information that is relevant to understanding an entity's financial position and performance during the interim period.

Restatement of Previously Reported Interim Periods

Change in accounting policy – If there is change in accounting policy within the current financial year the effect of change in accounting policy is applied retrospectively by:

> Restating the financial statements of prior interim periods of the current financial year and the comparable interim periods of any prior financial years that will be restated in the annual financial statements in accordance with Ind AS-8; or

> When it is impracticable to determine the cumulative effect at the beginning of the financial year of applying a new accounting policy to all prior periods, adjusting the financial statements of prior interim periods of the current financial year, and comparable interim periods of prior financial years to apply the new accounting policy prospectively from the earliest date practicable.

Interim Financial Reporting and Impairment: Appendix to Ind AS 34

An entity is required to assess goodwill for impairment at the end of each reporting period, to assess investments in equity instruments and in financial assets carried at cost for impairment at the end of each reporting period and,if required, to recognise

an impairment loss at that date in accordance with Ind AS-36 and Ind AS-109. However, at the end of a subsequent reporting period, conditions may have so changed that the impairment loss would have been reduced or avoided had the impairment assessment been made only at that date. Appendix to Ind AS-34 provides guidance on whether such impairment losses should ever be reversed.

It states that, an entity shall not reverse an impairment loss recognized in a previous interim period in respect of goodwill or an investment in either an equity instrument or a financial asset carried at cost. An entity shall not extend this accounting principle by analogy to other areas of potential conflict between Ind AS-34 and other Indian Accounting Standards.

PE RATIO VS PEG RATIO

CA Jigar Kshatriya B.Com., ACA

In the world of finance, investors constantly seek ways to identify undervalued stocks with the potential for future growth. Two key metrics used for stock valuation are the Price-to-Earnings Ratio (P/E Ratio) and the Price-to-Earnings-to-Growth Ratio (PEG Ratio). While both provide valuable insights, they offer slightly different perspectives. Let's delve into each ratio and understand how they can be used effectively.

1. Price-to-Earnings Ratio (P/E Ratio):
We all have studied PE Ration in our CA curriculum. The P/E Ratio is one of the most widely used metrics to assess a stock's valuation. It compares a company's current market price per share (MPS) to its earnings per share (EPS).

Formula: P/E Ratio = Current Market Price Per Share(MPS) / Earnings Per Share (EPS).

Interpretation:
A high P/E Ratio could indicate that the stock is overvalued, meaning investors are willing to pay a premium for the company's future earnings potential.
Example: FSN E-commerce(NYKKA) where Trailing twelve months EPS is Rs. 0.01 and MPS is Rs. 177 leading to P/E of 1770.
A low P/E Ratio might suggest that the stock is undervalued, offering a potentially good investment opportunity. Low P/E doesn't necessarily mean undervalued.

Example: Brightcom Group P/E ratio is 1.99, reason you can clearly see below:

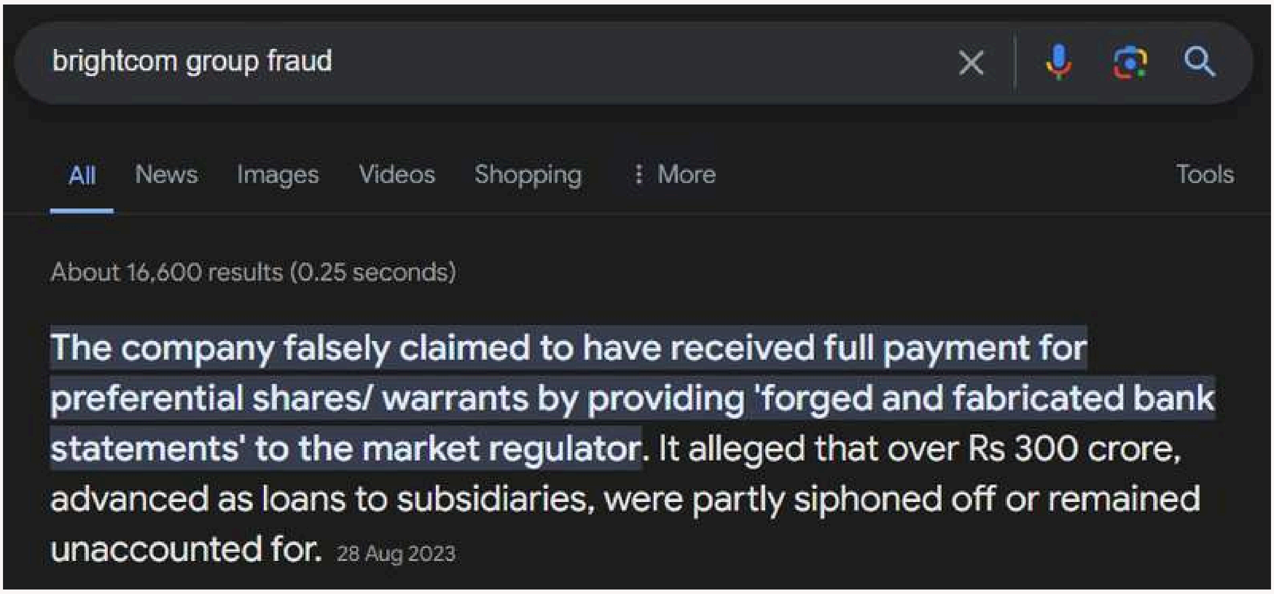

Limitations of P/E Ratio:
The P/E Ratio doesn't take into account a company's future growth prospects. A high-growth company might naturally have a higher P/E Ratio compared to a slow-growth company, even if they have similar current earnings. The P/E Ratio can be influenced by accounting practices and industry standards. It's important to compare P/E Ratios within the same industry for a more accurate picture.

2. Price-to-Earnings-to-Growth Ratio (PEG Ratio):
Peter Lynch, a legendary mutual fund manager known for his phenomenal track record at Fidelity's Magellan Fund, popularized the Price-to-Earnings-to-Growth Ratio (PEG Ratio) as a key tool for value investors. Let's break it down: This ratio goes beyond the standard Price-to-Earnings Ratio (P/E Ratio) by factoring in a company's expected future earnings growth. PEG Ratio less than 1 means company has more growth compared to the Price to earnings it's getting in the market.

Formula: PEG Ratio = P/E Ratio / Expected Earnings Growth Rate (%)

Interpretation:
A low PEG Ratio might indicate that a stock is undervalued, especially if it has a high P/E Ratio but also boasts high expected future growth. A high PEG Ratio could suggest that the stock is overvalued, even if the P/E Ratio is low.

Benefits of PEG Ratio:
The PEG Ratio helps investors identify stocks with strong future growth potential at a reasonable price. It allows for a more balanced comparison between companies in different growth stages.

Limitations of PEG Ratio:
The accuracy of the PEG Ratio heavily relies on the accuracy of the estimated future earnings growth rate. Similar to the P/E Ratio, industry comparisons are crucial for a meaningful interpretation.

Choosing Between P/E Ratio and PEG Ratio:
Use the P/E Ratio for a quick initial assessment of a stock's valuation. Use the PEG Ratio for a more comprehensive analysis, especially when considering companies with high growth potential.

Remember: No ratio works in isolation. These ratios are just starting points for your research. Consider other financial factors like Management integrity, company news, other valuations metrics and overall market conditions when making investment decisions. By understanding and applying both P/E Ratio and PEG Ratio effectively, you can become a more informed investor and make better stock selection choices.

Disclaimer: Examples given are not stock recommendation. Do your own research or consult your financial advisor before investing.

TRUE AND FAIR: JOURNEY OF A CA
A CONVERSATION WITH CA JAGRUT ANJARIA

-CA Hetal Bhojani B.Com., ACA & CA Deep Koradia B.Com., FCA, DISA(ICAI)

This is a Transcript of Conversation that CA Jagrut Anjaria had with CA Hetal Bhojani & CA Deep Koradia.

ભૂજનાં નારી શક્તિ અને પ્રથમ CAની રોચક જીવનની સફર જાણ્યા પછી આજે એક એવા CAની વાત કરવી છે, જે આપણી ભૂજ બ્રાંચના કરોડરજ્જુ સમાન છે.એક એવા વ્યક્તિ કે જેને આપણે “મુઠ્ઠી ઊંચેરો માનવી” કહી શકીએ. લગભગ તમને બધાને અંદાજો તો આવી જ ગયો હશે. હા, તમે બધાએ વિચાર્યું,જાગૃત સર-એ સાચું જ છે. આ વખતે એક નવા ફોરમેટમાં એમનાં જીવનની સફરને લખવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે, અને એ ફોરમેટ પ્રશ્ન – જવાબનાં રૂપમાં રાખવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. તો ચાલો વાંચીએ જાગૃત સરને.

પ્રશ્ન:તમારું childhood કેવું રહ્યું હતું? તમારા પર કોઈનું influence હતું?

અમે કદાચ એવી છેલ્લી પેઢી છીએ કે જે મોટાં family માંથી આવતા હોઈએ. કુટુંબ એવડું મોટું થાય કે મારાં લગ્નમાં અમે વડોદરા જાન લઈને ગયાં હતાં તો પચાસ–પચાસ સીટરની બે એસ.ટી. કરીને જવું પડ્યું હતું! કૌટુંબિક interaction બહુ ઘણું અને આમ childhood નોર્મલ થતાં થતાં મોટા થઈ ગયા, બસ.

હવે તમે જે વાત કરી influence ની, તો કોઈ particular વ્યક્તિ નહીં પણ બહુ ઘણા વ્યક્તિઓનું influence રહે. તેમાં સલાહ કરતાં interaction નો role બહુ મોટો.નાની ઉંમરથી જ તમને કંપની તમારા કરતાં મોટા હોય તેમની મળી હોય એ વિશેષતા ખરી.

અમે અમારા ફાધર સાથે બહુ ઘણા ફર્યા છીએ. ફર્યા in the sense કે બહારગામ ફરવા જઈએ એમ નહીં, પણ અમે એમની સાથે ઓફિસમાં, બેંકમાં વારંવાર ગયા છીએ, સાથે બેસીને ખૂબ સ્પોર્ટ્સની ગેમ્સ જોઈ સાંભળી છે, સ્પોર્ટ્સ અને રાજકારણની ચર્ચા કરી છે. તેઓ પણ taxation fieldની પ્રેક્ટીસમાં રહ્યા છે, એટલે હું legacy Professional છું.

પ્રશ્ન: Language ઉપર તમારી જે પક્કડ છે, એ તમને ગળથૂથીમાં (by birth) મળ્યું છે કે પછી તમે કોઈને જોઇને એ બધા પર મહેનત કરી છે ?

મારા ફાધર અને કાકા એ બંને એમના જમાનામાં drafting સાઈડમાં expert લેખાતા. મારા નાના advocate અને મારા પાંચમાંથી ત્રણ મામા advocate. અને મારા દાદા શિક્ષક, અને અંગ્રેજી તેમનો મુખ્ય વિષય. હું સાત વર્ષનો હતો ત્યારે તેઓ અમને છોડી ગયા, પણ ત્યાં સુધી અમને પાઠમાળા (એક ચાર ભાગ ની બુક સીરીઝ જે ગુજરાતીનું અંગ્રેજી કરતાં શીખવે) સાથે ઓળખાણ કરાવતા ગયા હતા. આ થઈ ગળથૂથીની વાત. હવે environment અને interaction પર આવીએ. ત્યારે પણ ઓફીસ અમારાં ઘર સાથે જ હતી. ઓફિસમાં આઠ વાગ્યામાં clients આવી જતા. તમને ઉઠીને સીધું ચોપડા, માલ ખાતું, વટાવ ખાતું, સરવૈયું, ટેક્ષ, આકારણી રીટર્ન ને એ જ બધું જ કાને પડે! હવે જે તમે languageની પકકડની વાત કરો છો, તો અમારું બીજું ઘર લાઈબ્રેરી હતું. અમે સમજોને કે, દસમું ધોરણ પાસ થયા પછી વેકેશનમાં અમે બે ટાઇમ લાઈબ્રેરી જવા વાળા. ભાઈ અને

હું,પ્રોફેશનમાં આવ્યા ત્યાં સુધી લગભગ બધું સાથે જ કર્યું છે. વાંચન પુરતું મારાં મધરનું influence વધારે. જ્યારે હું સાવ નાનો હતો ને, ત્યારે એક ‘અખંડ આનંદ’ નામનું મેગેઝિન આવતું ને એમાં એક ‘જોયેલું અને જાણેલું’ નામની નાની કોલમ આવતી. એમાં કોઈ પણ કોમન વાંચનાર પોતે જ કોઈ exceptional બાબત જોઈ કે અનુભવી હોય તેના વિશે લખે. સ્ટાર્ટ કરવા માટે એ બહુ સારી વસ્તુ હતી. બીજું ‘ગૃહગંગાને તીરે’ એવી કોલમ આવતી. એમાં social story હોય. આ બે મારાં પહેલાં reading. બાળકોના મેગેઝિન પણ વાંચતો. દસમાં ધોરણનાં વેકેશનથી લાયબ્રેરીના રવાડે ચડ્યા પછી વાંચનનું પ્રમાણ અને વૈવિધ્ય વધ્યાં. કોલેજમાં reference books વાંચવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો, જો કે બહુ સફળ ન થયો. પછી કૉલેજમાં theory ના વિષયોમાં અંગ્રેજી medium ની textbook વાંચીહતી. ઉપરાંત સ્પોર્ટ્સમાં રસ એટલે તેના સમાચારો માટે છાપાં પર આધાર રાખવો પડે, ખાસ તો અંગ્રેજી છાપાં. અને રસ હોય, વિગત પણ થોડી ઘણી ખબર હોય એટલે શબ્દોનો અર્થ અને વાક્યનો ભાવ પકડવો થોડો સરળ રહેતો. સ્પોર્ટ્સના સમાચારો માટે બીબીસી પર દિવસમાં બે કે ત્રણ સ્પોર્ટ્સ બુલેટિન આવતાં, તે સાંભળવાની ટેવ કે ફરજ પડતી. જ્યારે ઇન્ટરની પરીક્ષા માટે અમદાવાદ ગયા હતા ત્યારે ટેનીસમાં Devis Cup ની Tie (પાંચ મેચની ત્રણ દિવસની સીરીઝ) તેમાં ભારત અણધાર્યું જીત્યું હતું. ત્યારે પરીક્ષા વચ્ચે પણ અમદાવાદની MJ Library માં જઈ એ મેચનો અડધાં પાનાંનો અહેવાલ વાંચ્યો હતો! ત્યારે છાપાં અને મેગેઝીનમાં લેખ વિગતવાર આવતા, જમાનો એટલો Fast ન હતો ને! સ્પોર્ટ્સ ઉપરાંત રાજકારણમાં રસ હતો એટલે ત્યાં પણ આદત કે કુતુહલવશ વંચાઈ જતું. એક સ્પષ્ટતા કરી દઉં કે, હું કંઇ બહુ મોટો કે prolific reader ન હતો અને નથી. મારા કરતાં વધારે વાંચનારા મેં તો ઘણા બધા લોકોને જોયા અને જાણ્યા છે.

પ્રશ્ન: જે આ વાંચવાના છે કે even નથી પણ વાંચવાના એમાં લગભગ બધામાં આજે confidenceનો અભાવ જોવા મળે છે, હું ખોટો પડીશ તો શું? એ ડરથી અમે લોકો આગળ આવતાં પણ વિચારીએ છીએ. તો તમારી લાઈફમાં એવો કયો turning point આવ્યો કે તમે આગળ જે વાત કરી,અને આજે અમે બધાજે જાગૃત અંજારિયા સરને ઓળખીએ છીએ એમાં બહુ મોટો તફાવત છે?

પહેલાં હું under confident હતો. ઘરનું environment protective nature નું હતું. અમે કોઈ સાહસ કરવા વાળા નહીં. ચોથાં ધોરણ સુધી તો હું સ્કૂલ જતો પણ નહીં. પાંચ, છ અને સાત ધોરણમાં મન થાય તો જાઉં, અને મન ન થાય, તો ન પણ જાઉં. હવે, એ પણ એક confidence ન હોવાનું કારણ હતું. હું સ્કૂલ જાઉં ત્યારે naturally out of place ફીલ (feel) કરતો. બધાં તો રોજ આવે છે ને હું નથી આવતો.

Change ક્યાંથી થાય? Friends થી જ આવે. પાંચ, છ, સાત વચ્ચે મને અમારાં જ social backgroundમાં આવે એવા મારા બે-ત્રણ friends થયા. એ લોકો સાથે હું contact માં આવ્યો એટલે હું મારાથી અને environment થી comfortable થતો ગયો. આઠમાં ધોરણથી તો સ્વામિનારાયણ વિદ્યાલયમાં ગયા અને ત્યાં ગયા પછી મેં actual જરૂર સિવાય એકેય રજા નથી પાડી.પાંચમાં ધોરણથી મારાં રિઝલ્ટ્સ improve થતાં ગયાં. હવે તમે જે changeની વાત કરો છો,એ દસમાં ધોરણના મારા ત્રણ મિત્રો દ્વારા આવ્યો. ઘણા બધા સારા મિત્રો થયા તેમાં ખાસ અમારી ચારની ટીમ હતી. તેવીજ પાંચની ટીમ અગીયાર ધોરણ પછી મળી જે કોલેજ સુધી અને તે પછી પણ જળવાઈ રહી. બધા મિત્રો prove થયેલા હતા, confident હતા. When they started recognising me, the message was conveyed to me કે એ લોકો મને એક લેવલે rate કરે છે. જયારે તમને એ realise થાય કે the peer whom you hold highly also holds you in some esteem. એટલે Confidence ચૂપચાપ આવતો જાય.

જુઓ, કેટલીક વખત I had no other option but to be confident. દસમાં ધોરણમાં અમારા વખતે બે options હતા, higher maths અને commerce. દસમાં ધોરણમાં મેં ખાલી મારા મિત્રો માટે higher maths રાખ્યું હતું, with a mindset કે અગિયારમાંથી હું commerce માં ચાલ્યો જઈશ. જ્યારે હું commerce માં ગયો ત્યારે મારે પ્રવાહની સામે જવાનું આવ્યું! ત્યારે commerce એટલું highly rated ન લેખાતું. જયારે તમને stream ની against જવું પડે ને, તો confidence આવ્યે જ છૂટકો.

કૉલેજમાં આવ્યો ત્યાં સુધી ભલે I was not a public speaker, but everything was fine and I was confident with myself. મને મારી abilities વિશે ખબર હતી. એમ કરતાં કરતાં CA આવ્યું, અને આખેઆખું પોતા પર કર્યું. એમાં પોતા પર confidence રાખ્યા વિના છૂટકો ન હતો. મેં ૧૯૯૨ના નવેમ્બરની પરીક્ષામાં, એટલે કે ૧૩ કે ૧૪ જાન્યુઆરી ૧૯૯૩માં CA ક્લિયર કર્યું. અને ૦૧.૦૪.૧૯૯૩ થી મારું COP છે. જેમ જેમ peers સાથે contact થતો ગયો તેમ તેમ realise થતું ગયું કે I am ‘at par’ with them. પછી magic થયું CPEથી.૨૦૦૩-૦૪ સુધી તો છ જ કલાક compulsory હતા, અને અમે રાજકોટ જઈને એક જ દિવસમાં છ કલાક કરી આવતા. Once again I never used to join the group. અમે લોકોએ અહીં ૨૦૦૨માં ISA નો course કર્યો, ગાંધીધામ ખાતે. અને અમે ૧૫ થી ૧૭ જણા

જતા. પણ તમે આજે જે લેવલનું મારું involvement જુઓ છો એના કરતાં totally reverse હાલત હતી. પછી ભૂજમાં CPE ચેપ્ટર શરુ થયું ૨૦૦૫માં. અને પછી તો ચેપ્ટરમાં અમે regularly મળતા થયા. એ CPE ચેપ્ટરથી અમારું interaction વધતું ગયું. Once again જેમ મને સ્કૂલ અને કૉલેજમાં friends મળ્યા તેવી જ રીતે પછી મને profession માં friends મળી ગયા. અને મારી ધૃષ્ટતા તો જુઓ, કે આ મિત્રોમાં હુંમારાથી ૨૨ વર્ષ નાના કપિલ અને દીપ સાથે સાથે મારા કરતાં ૨૨ વર્ષ મોટા રામજીભાઈ અને મારાથી પંદર-સોળ વર્ષ મોટા હિંમતભાઈનો પણ સમાવેશ કરી લઉં છું! કારણકે એ લોકો મારી સાથે વડીલ જેમ ક્યારેય પણ નથી વર્ત્યા, મિત્ર તરીકે જ વર્ત્યા છે અને કદાચ એટલેજ એ લોકો મારો confidence વધારી શક્યા. જ્યારે કોઇએ મારી વાત સાંભળવા માટે કોઈ કારણ ન હતું ત્યારે પણ નીતિનભાઈ મારો અભિપ્રાય પૂછતા અને સાંભળતા! મારી પ્રવૃત્તિના મધ્યાહ્ને પ્રવિણભાઈનો જાહેર અને છૂપો સપોર્ટ રહ્યો છે. વિચાર કરી જુઓ, જ્યારે પ્રવીણભાઈ કે રામજીભાઇએ પહેલી વખત કોઈ મુદ્દો મારી સાથે ચર્ચ્યો હશે, ત્યારે મારા આત્મવિશ્વાસના ઇન્ડેક્સમાં કેટલી મોટી તેજી આવી હશે! Administration મને હંમેશાં મારી નબળી બાજુ લાગી છે, છતાં બ્રાન્ચ કે Chapter હેન્ડલ કરનાર દરેક મિત્રએ મારી એ સ્કીલમાં કંઇક ને કંઇક ઉમેરો કર્યો છે. મારામાં વિશ્વાસ મૂકીને, મારા તુક્કાઓને અમલમાં મૂકીને! કોનાં કોનાં નામ લઉં! Bunty, Darshan, Jitendra, Rameshbhai, Zaheer, Bhavee, Hardik! And off course, Vijay, Jagdish and Bhargav. And last but not the least, મહેશભાઈ વોરા. જો એમના સંપર્કમાં હું ન આવ્યો હોત તો કદાચ આજે હું અહીં તમારા સાથે વાત ન કરતો હોત. મારી જે કંઈ skills છે, કે છે એવું માનવામાં આવે છે, એ બધી મહેશભાઈની ઑફિસેથી route થઈને આવી છે. એમણે પ્રેક્ટિસ પીચ પૂરી પાડી છે એમ કહી શકાય. મારાં બહુ ઘણાં interpretations નું જન્મસ્થાન મહેશભાઇની ઓફીસ રહી છે. તેઓ અને તેમના દ્વારા ગાંધીધામના હેમેન સોમેશ્વર, એ બંને એ મને હું practically પણ relevant હોઇ શકું એવી ખાતરી કરાવી. કદાચ confidence નો સૌથી મોટો source અહીંથી જ આવ્યો છે.

પ્રશ્ન: તમારું CA કરવાનું motive પેહેલેથી જ નક્કી હતું? commerce લીધું એટલે I think પહેલાંથી જ નક્કી હતું.
Obviously એ નક્કી કરેલું જ હતું અને basically આ possible હતું એટલે એ વિચાર્યું હતું. Science માટે બહાર જવું પડે અને બહાર જવું ન હતું. અને બીજું, કે આ અમારો profession continue હતો. It was purely defensive. Idealistic situation માં માણસે આમ ન વિચારવું જોઈએ. પણ બે વિકલ્પછે એક, તમે સપના જોઇને એને પાર પાડવા માટે બધા પ્રયત્ન કરો, અથવા તો તમે એ નક્કી કરો કે હું શું પાર પાડી શકીશ, એ નક્કી કરીને તેના વિશે સપનાં જુઓ!!

પ્રશ્ન: તમે તમારું CA કેવી રીતે કર્યું? ભૂજથી જ કર્યું ? સેલ્ફ સ્ટડી કે કોચિંગ લીધું હતું ? કે કોઈની નોટ્સ મળતી? તમારી CA journey વિશે વાત કરો. ત્યારે આજનાં જેટલું communication fast હતું નહિ તો institute લેવલે જે change આવે એ તમને કેમ ખબર પડે?
ત્યારે હું CA કરનારમાં એક જ જણને ઓળખતો –જયસુખભાઈને, એટલે આપણા જે.ટી. મહેતા સાહેબને. જયસુખભાઈ અને મારા ભાઈ સાથે ભણ્યા, એટલે હું એને ઓળખું.પછી in due course, જે.ટી. મહેતાએ હું ફાઈનલમાં પહોંચ્યો ત્યારે મહેશભાઈ વોરા સાથે ઓળખાણ કરાવી. કોઈ જાતનું group નહોતું. Coachingનો તો સવાલ જ પેદા નથી થતો. કારણ કે અહિંથી કોઈ કરનારા જ નહોતા.Practical સાઈડથી વિચારીએ તો અમારું professionનું background હતું એ મને કામ આવ્યું છે. મેં બહુ મોટાં audit કરેલા કે એવું કઈ નથી.
અમારાં વખતે બુક્સનું ચલણ થોડું વધારે હતું. text (ટેક્સ્ટ) બૂક આવતી. એક સંપર્ક મારફત વિષયવાર લેખકોનાં નામ મળ્યાં હતાં જેમની textbook આવતી. એ લીસ્ટ પરથી વિમલ સ્ટેશનર્સમાં લીસ્ટ આપીને ટુકડે ટુકડેપુસ્તકો મંગાવ્યાં હતાં. Inter માં મારો રેન્ક આવ્યો હતો. રેન્ક બહુ આમ તો પાછળ હતો ૪૬મો! પણ તેનાં કારણે ત્યારના પ્રખ્યાત પ્રકાશક S.Chand & Co નો પત્ર અને કેટલોગ આવ્યાં અને જે પુસ્તક જોઈતું હોય તે ૫૦% ડિસ્કાઉન્ટ પર આપવાની ઓફર કરી! એટલે બધા વિષયની બે બે ચોપડીઓ મગાવી લીધી! Theory ની અલગ અને problems ની અલગ! મેં જો અભ્યાસમાં ટોપ કર્યું હોય તો સીધું CA inter માં. તે અગાઉ ધોરણ બાર સિવાય મેં ક્યારેય પણ સ્કૂલ કે કોલેજમાં પ્રથમ નંબર નથી મેળવ્યો. Inter માં પણ ૩૧ જુલાઈનાં રિઝલ્ટ આવ્યું કે જે અમને ટેલિગ્રામથી ખબર પડી (હજી છાપું આવે એના પહેલાં). અને હું રેન્કમાં છું એ ખબર તો છેક ૨૨ – ૨૩ ઓગસ્ટ નાં પડી!!

પ્રશ્ન: ભૂજમાં CPE Study Chapter જે ચાલું થયું, એમાં તમે day 1થી involved હતા? તમે એમાં કેવી રીતે ને ક્યારથી active થયા?
પ્રિયેશ અને બંટીએ લીડ (lead) લીધી હતી. આખી પ્રક્રિયા ISAની training સમયે શરુ થઇ. એ બંને એ આ આખી

processની જવાબદારી લીધી હતી.અમે જયારે બસ પકડવા ઉભા હોઈએ ત્યારે પ્રિયેશ અને બંટી ત્યાં ઓટલા પાર બેસીને લીસ્ટ બનાવી ને એક એક બધાને શોધી શોધી ને સહી કરાવતા.in due course અમને CPE chapter મળ્યું.પ્રિયેશ Convenor અને બંટી Deputy Convenor થયા અને એ લોકોએ દોઢ – બે વર્ષ સંભાળ્યું. જો કે બંટી તો ત્યારથી જ ભુજ CA ની લગભગ દરેક પ્રવૃત્તિ પાછળનું ચાલકબળ બની રહેલ છે.
હવે, એમાં એક પ્રોગ્રામ service taxનો જ હતો સ્પીકર હતા મહેશ શારડા.એ દિવસે મેં બે-ત્રણ intervention કર્યા હતાં. ખબર નહીં પણ મારામાં હિંમત આવી ગઈ હતી. પછી ચા પીતાં પીતાં નીતિનભાઈએ મને કહ્યું,તમારે બોલવું જોઈએ. થોડાક દિવસ રહીને મને પ્રિયેશનો ફોન આવ્યો કે તમે કોઈ ટોપિક લેશો. તે વખતે (આજે પણ) નીતિનભાઈ અમારાં Natural લીડર હતા, કોઈ પણ પગલું એમને પૂછ્યા વગર ન ભરતા!. તો મેં એમ કહ્યું કે નીતિનભાઈને પૂછીને કહું. નીતિનભાઈ ને મેં બે–ત્રણ subjects ના option આપ્યા કે આમાંથી ક્યા વિષય પાર બોલું. અમે લોકોએ ‘set off & carry forward of losses’નક્કી કર્યો. રોટરી હોલમાંપ્રોગ્રામ હતો. ત્યારે જિંદગીમાં પહેલી વાર હું સ્ટેજ પરથી બોલ્યો.
પછી in due course, દર્શન અને ઝહિર એ લોકો બે જણા CPE chapter હોદ્દેદાર તરીકે આવ્યા. અને ત્યારથી મારું involvement વધતું ગયું. દર્શનના tenure દરમ્યાન ITR change થયાં એ નવા ITR ઉપરનો પ્રોગ્રામ અમે અમદાવાદ બ્રાંચથી પણ પહેલાં કર્યો હતો. પછી એ વખતે VAT આવ્યો અને‘accounting treatment for VAT’ પર instituteનું publication આવ્યું ત્યારે એના પર પણ તરત જ પ્રોગ્રામ કર્યો હતો.Once again confidenceની વાત કરું તો એક વખત bank audit નું lecture મેં લીધું હતું.ત્યારે જે concurrent audit કરતા એના bascis પરથી મેં lecture લીધું ને બધાને material પણ આપ્યું. પછી દોઢ – બે વર્ષ રહીને અચનક કોઇક સંદર્ભ માં રમેશભાઈએ કહ્યું કે તમે આપેલું marterial અમે વર્કિંગ પેપર્સમાં રાખીએ છીએ, documentation તરીકે! આવા બધા ઇનપુટ્સ છે એ ultimately તમને motivate કરતા જાય.

પ્રશ્ન: બજેટની CPE બજેટનાં બીજા દિવસના થાય છે. એ ક્યારથી ચાલુ થઇ? બજેટની CPE વિશે detailમાં, એની journey વિશે જણાવો.
બજેટની CPE હંમેશાથી થતી આવે છે. અમે બજેટ આવે પછી આઠ – દસ દિવસે કરીએ અને હું ક્યારેય બજેટની CPEમાં સ્પીકર રહ્યો નહોતો. હું કહેતો કે આ ઇવેન્ટ જલદી કરવી જોઈએ. મારાં પોતામાં પણ એટલી હિંમત ન હતી કે ચાલો, હું એકલો કરું, change ક્યાં આવ્યો? ૨૦૧૩માં ગાંધીધામ બ્રાંચમાં આપણે ભૂજ વાળા election લડયા અને જીતેન્દ્રભાઈ ગાંધીધામ બ્રાન્ચમાં હોદ્દેદાર બન્યા. જીતેન્દ્રનું કેવું હતું, કે એ કોઈ વસ્તુની ના તો કહે જ નહીં. એ વખતથી અમે dedicated subject નક્કી કરી નક્કી કરેલ subject પર CPE ની સીરીઝ કરવાનું શરુ કર્યું. હવે સર્વિસ ટેક્ષની seriesમાં એક speaker ખૂટતો હતો. series સ્ટાર્ટ કરી નાખી, એ વિચારથી- કે speaker શોધી લેશું. એટલે series ચાલુ થઇ, આસ્થામાં. અમે બધા બેંચ પર બેસતા. ત્યારે એક છોકરો આવ્યો પાછળ બેગ લઈને! અને CPE સાંભળતો હતો. પછી થયું કે student નથી એટલે મેં રેહાનને પૂછ્યું કે આ ભાઈ કોણ? તો કહે કે, એ હમણાં નવા faculty તરીકે આવ્યા છે- કપિલ ઠક્કર. એટલે મેં એને પૂછ્યું કે CPE લેશો? તો કહે, હા લઈશ. મેં કહ્યું મારી પાસે ‘place of supply’ નો topic ખાલી છે. તો કહે કે ભલે. બે – ત્રણ અઠવાડિયે એનો વારો આવ્યો. તે વખતે Hotel Grand 3Dમાં હતું. તો એણે જે સ્ટાર્ટ કર્યું! તે પણ હિન્દીમાં! બહુ સરસ રીતે. મેં કહ્યું, આ તો યાર જોરદાર કામકાજ છે! એટલે મેં એને કહ્યું કે પછી Branch Level Quiz છે તો Conduct કરશો? તો કહે, હા કરશું. એ અને જીગર એ બંને જણાએ quiz conduct કરી. એ વખતે પણ આ વર્ષના બજેટની જેમ postponed બજેટ હતું. આ બધું મે – જૂનમાં થઇ ગ્યું. પછી મેં ફરીથી કપિલને કહ્યું, હવે એક અલગ વસ્તુ કરીએ, next day finance bill કરવું હોય તો? તો કહે કરીએ. એટલે એ વર્ષથી ચાલુ થયું. અને જિતેન્દ્રને તો કહ્યું એટલે એ ના પાડતો જ નહીં. વસ્તુ મૂળ એ હતી કે ત્યાં સુધીમાં મારામાં એ confidence આવી ગયો હતો, કે interpretation માં આપણે કંઈ બીજાથી બહુ પાછળ હોતા નથી. એટલે હેતુ એ હતો કે આપણે આપણી જાત ને challenge કરી શકીએ કે નહીં.અને એ વસ્તુ basically કપિલ (અને જિગર ઠ્ક્કર) વગર ન થઇ શકી હોત. કારણ કે મારાં કરતાં વધારે હિમ્મત એણે કરવાની હતી. કપિલ અને જિગરની seniority ત્યારે એકાદ વર્ષની હશે, વધીને બે વર્ષની હશે. એટલે એ એક turning point હતો કે આપણે આપણું માથું મુકતા થયા! બહુ તો શું થશે, કે આપણું interpretation ખોટું થશે એતલું જ ને!

પ્રશ્ન: બ્રાન્ચમાં અત્યારે overall જે અનેક activities થઇ રહી છે,એમાંથી તમને શું લાગે છે હજુ વધુ આ બાબત પર focus હોવું જોઈએ?
મારા પાસે જે કાંઈ છે તે academics છે. જો academics બાદ કરી નાખો તો તો મારાં existance નો કોઈ સવાલ નથી રહેતો. એટલે મારી તો હંમેશા દલીલ રહી છે, કે બ્રાન્ચની પ્રાથમિકતા academic activity ની હોવી જોઈએ, અને તેવી activity પણ શક્ય હોય ત્યાં સુધી લોકલ મેમ્બર્સનાં participation સાથે હશે તો સાચા અર્થમાં ફાયદાકારક રહેશે. જે

ઉપરની લેવલે નથી થઇ શકતું એ આપણે અહીયાંની લેવલે કરવાનું છે. આપણે મોટી ઇવેન્ટ કરીએ, ફાઈન, સારી વાત છે. પણ આપણું interaction થાય એવું વધારે કરવું જોઈએ. એક arrogance લેખો કે જે ગણો તે, જ્યારે જ્યારે મોટા speaker ને સાંભળ્યા છે, ત્યારપછી એક realisation આવ્યું છે, કે આપણે ૮૦% થી ૯૦% તો જાણતા જ હોઈએ છીએ, બાકીના ૧૦%માં આપણને ખબર ન હોય એવું બને. અને એ ઇવેન્ટમાં જે lacking part જોયો છે, તે એ કે, એ લોકો આપણા questions ને true sense માં સમજી નથી શકતા હોતા જેટલા આપણે આપણા પ્રશ્નને સમજી શકીએ છીએ. એટલે એ સંજોગોમાં એ લોકો જે answer આપે છે એ exact way માં આપણને જે answer જોઈએ છે એ હોતો નથી. આજ બાબત student related activity માટે પણ એટલી જ લાગુ પડે છે.
મારી એક કાયમી ફરીયાદ રહી છે કે સમગ્ર system માં education પરથી ફોકસ હટી ગયું છે. education glorify નથી થતું. આપણે કમ સે કમ બ્રાન્ચ લેવલ પર education ને glorify કરવાનો પ્રયત્ન કરી શકીએ, કરવો જોઈએ. As a society આપણે લોકો વાંચતા ભૂલી ગયા છીએ, વાંચીને સમજતાં ભૂલી ગયા છીએ.

પ્રશ્ન: જ્યારથી તમે *professional life*માં *publically appear* થયા, *first* તમારું *session* કે જે નીતિન સરે કહ્યું, ત્યાંથી લઈને અત્યાર સુધી ત્રણ એવાં *memorable* ઇવેન્ટ / *session* કે તમે એને *cherish* કરો છો કે ના, આપણી *life*ની અંદર ત્રણ વસ્તુ એવી થઇ છે કે કોઈ પણ કે જેનાથી બ્રાંચ ને *success* થઇ હોય ને તમને *satisfaction* મળ્યું હોય?
એવો glorious તો તમે કહો છો એ સેન્સમાં તો ઠીક છે પણ એક તો સૌથી પહેલું જે લેક્ચર હતું એ તો obviously ખાસ હતું. એ લેક્ચર 90 ટકા મેં જયસુખભાઈ અને મહેશભાઇ ના સામે જોઈને આપ્યું હતું! પણ પછી બેંક ઓડીટ, accounting treatment for VAT, બજેટમાં લગભગ બધાં સેશન સારાં હતાં. એવું નથી કે મારાં લેક્ચર્સ કંટાળાજનક નથી ગયાં, ગયાં છે ઘણાં! અને વચ્ચેનો portion એવો હતો કે હું ડાયરેક્ટ CPEપણ conduct ન કરતો. હવે જીએસટી આવ્યો પછી વળી મારી indirect CPE થોડી વધી ગઈ. એક ચેન્જના હિસાબે જુઓને, તો once again દર્શન જ્યારે બ્રાન્ચનો ચેરમેન હતો- 2018-19માં, ત્યારે નોન-ટેકનિકલ સાઈડ પર જે સ્પીકર બન્યો એ હું ત્યારે જન્મ્યો એમ કહી શકાય. Otherwise, હું ટેકનિકલ સાઈડમાં જ બોલતો. નોન ટેકનિકલ સાઈડમાં હું બહુ comfortable ન હતો. એના વખતે બે incidents બન્યા. એક ૭૦ વર્ષથી ઉપરના મેમ્બર્સનું સન્માન કરવાનું હતું એ ઇવેન્ટમાં હું બ્રાન્ચની સાઈડથી બોલ્યો હતો. ત્યારે મને પણ મજા આવી હતી, અને બીજાંઓ એ પણ કહ્યુંકે મજા આવી. પછી એના ને એના tenure માં છ કે આઠ મહિના રહીને શાહિદનો રેન્ક આવ્યો હતો, ત્યારે પણ હું બોલ્યો હતો. ત્યારે મને નોન ટેકનિકલ સાઈડમાં બોલવાની બહુ મજા આવી હતી. ત્યારપછી નોન ટેકનિકલ સાઈડમાં હું તો મજા કરું છું,બધાં હસે પણ છે! (પછી મારી વાતો પર કે મારા પર, એ રાઝ ભલે રાઝ જ રહે!)
સમગ્ર બ્રાન્ચ લેવલની વાત કરીએ તો, કેટલીક નોંધપાત્ર ઇવેન્ટ યાદ આવે છે. પહેલી છે, બ્રાંચ લેવલની ક્વિઝ કોમ્પિટિશન. આપણે ગાંધીધામ બ્રાન્ચનાં કાર્યક્ષેત્રમાં હતા, પહેલે વર્ષે બ્રાન્ચ લેવલ ક્વિઝ આપણે કન્ડક્ટ કરી ચૂક્યા હતા, અને આ બીજા વર્ષની વાત છે. આપણે ગાંધીધામ બ્રાન્ચનાં કાર્યક્ષેત્રમાં હોવાથી પરમિશન લેવી પડે, ઇવેન્ટ hold કરવા માટે. કારણ કે આપણે ગાંધીધામ બ્રાન્ચ વતી hold કરવાના હતા. હવે થયું એવું કે ગમે તે કારણોસર ગાંધીધામ બ્રાન્ચથી પરમિશન આવતાં આવતાં સમય લાગી ગયો, અને ઇવેન્ટ hold કરવાના છેલ્લા દસ જ દિવસ બાકી હતા, ત્યાં ગાંધીધામ બ્રાંચથી પરમિશન આવી. હવે, ક્વિઝ લાંબી હોય, 12 થી 13 ટીમો ભાગ લેતી હોય. આપણે ત્યાં 8 રાઉન્ડ હોય, દરેક રાઉન્ડમાં બે questions. અમે બધી જ 13 ટીમને ફુલ રાઉન્ડ રમાડતા. એલિમિનેશન માટે પણ ફુલ રાઉન્ડ રમાડતા! એટલે નંબર ઓફ questions બહુ ઘણા થઈ જાય, અને તૈયારી ઘણી બધી કરવી પડે. એ વખતે કપિલ સાથે ભાવીને પૂછ્યું કે, બોલો, 10 જ દિવસ છે. થશે? એ બંને લોકોએ ગ્રીન સિગ્નલ આપ્યું કે થઈ જશે! પહોંચી વળાશે. સૌથી મોટો ઈશ્યુ હતો નંબર ઓફ questions નો, કારણકે એ વખતે questions અમે જાતે બનાવતા. ભાવિ ત્યારે એકેડમિક્સ માં ફુલ સ્વિંગમાં હતી એટલે એણે એના રિસોર્સિસ કર્યા, મેં મારા રિસોર્સીસ કર્યા,કપિલે એના રિસોર્સિસ કર્યા. અમે રીતસર મેમ્બરનો કોન્ટેક્ટ કરીને વિષયવાઈઝ પ્રશ્નો ઉઘરાવતા,કે તમે કેટલા પ્રશ્નો આપશો? તમે કેટલા પ્રશ્નો આપશો? ભાવિ અને કપિલના મોબિલાઇઝેશનથી કેટલા આવ્યા એ મને ખબર નથી, 6-8 મેમ્બર મારા મોબિલાઈઝેશનથી પણ આવ્યા હતા, અને અમે 300 થી 350 જેટલાક્વેશ્ચન્સ દસ દિવસમાં તૈયાર કર્યા હતા, જવાબ તપાસી એની પીપીટી તૈયાર કરવાની પુરી મહેનત કપિલે કરી હતી. તે હવે કેટલા બધા લોકો ના સંયુક્તપ્રયત્નોનું પરિણામ હતું! ,અમુકનાં તો નામો પણ યાદ નથી! એક ઉદાહરણ આપું તમને, એક આપણી મેમ્બર છે- ડિમ્પલ મજેઠીયા. ત્યારે તો એ સાવ ફ્રેશ મેમ્બર હતી, એને મેં ફોન કર્યો કે આવું-આવું છે,અને તમે પ્રશ્નો બનાવી આપશો? તો કહે,તમે કહેશો એ subject પર, કહેશો એટલા MCQ બનાવી આપીશ! અને એણે એક કરતાં વધારે સબ્જેક્ટ ઉપર સારી એવી સંખ્યામાં પ્રશ્નો કંટ્રીબ્યુટ કર્યા હતા. તે પણ પાંચથી છ દિવસના ગાળામાં! હવે આવડી બધી જ્યાં collective efforts હોય એ ઇવેન્ટ કેટલી satisfying હશે!

બીજો *initiative* હતો લોકડાઉન સમયે આપણે 'રીડર્સ રિટ્રીટ'નામનું *compilation* બહાર પાડ્યું હતું. મેમ્બરને પોતાને ગમતી બુક, એવું કોઈ પુસ્તક કે જેનો એમના પર સારો પ્રભાવ પડ્યો હોય, એમને ગમ્યું હોય, એ પુસ્તક પર લેખ લખવાનો હતો. મૂળભૂત રીતે દર મહિને એક લેખ રાખવો એ રીતનો પ્લાન હતો. પહેલી સિરીઝ આવી ત્યારે લોકડાઉન આવી ગયું હતું, અને એ દરમિયાન ન્યુઝ લેટરની *continuity* માટે એડવાન્સમાં ત્રણ-ચાર જણને કહી રાખ્યું હતું કે તમે લખજો. થયું એવું કે આ બાજુ લોકડાઉન થયું,અને આ બાજુ જે ચાર-પાંચ જણને કહી રાખ્યું હતું એ બધાના લેખ આવી ગયા, ફટાફટ. એટલે મેં વિચાર્યુંકે,ધારો કે થોડીક મહેનત કરીએ અને *10-15* લેખ લખાઈ જાય તો એક *compilation* બહાર પડે. એટલે જીતુભાઈનેવાત કરી *(*એ ત્યારે ચેરમેન હતા*)*. તેઓ તો મેં આગળ કહ્યું એમ કોઈ વસ્તુમાં ના પાડે જ નહીં*!* એ કહે કે, ટ્રાય કરીએ. નવાઈની વાત એ થઈ કે અમે લગભગ *15* દિવસનો ટાઈમ આપ્યો હતો એ *15* દિવસમાં *21-22* મેમ્બર્સના *23* આર્ટીકલ્સ આવી ગયા, અલગ-અલગ બુક્સ પરના. આખી રેન્જ હતી. ઓબ્વિયસ છે કે સેલ્ફ હેલ્પ પરની બુક્સ પર મેજોરીટી આર્ટીકલ્સ હતા. છતાં પણકનૈયાલાલ મુનશીની એક ગુજરાતી નવલકથા ઉપરસોનાલી અસોડીયાએ લખ્યું હતું. સાયન્સ ફિક્શન પર જેની કૂરીયાએ લખ્યું હતું. ફિલોસોફીકલ 'ધી પાવર ઓફ નાઉ' ઉપર ભાવિએ લખ્યું. એક આત્મકથા પર તિલકભાઈએ લખ્યું હતું. હર્ષ જોશી અને યશ ભીંડેએ નોર્મલ સ્ટ્રેઇન ની નોવેલ પર લખ્યું હતું. આજે આખી વેરાઈટી હતી ને, એ વેરાઈટી જેને ખરેખર રસ હોય વાંચવામાં એના માટે સોનામાં સુગંધ જેવી હતી અને *20-21* જણા જેણે લખ્યું એને તો મજા જ આવી હશે*!* વાંચનારા ને ભલે બહુ એક્સ્પેક્ટ ન કરી શકીએ પણ એક જે વણખેડાયેલો એરિયા હતો એ થયો અને માણસો વાંચે પણ છે એનો ખ્યાલ આવ્યો. અને યશ ભીંડે વિશે મને ખ્યાલ હતો કે એને વાંચનનો બહુ શોખ છે*!* એટલે આ કંપાઈલેશનનો વિચાર જ્યારે મગજમાં આવ્યો ત્યારે પહેલાં મેં એનો જ કોન્ટેક્ટ કર્યો હતો, અને એણે કહ્યું હતું કે એનુંફાઇનલ કંપાઈલેશન હું કરી આપીશ.અને એણે જે કંપાઈલેશનનું ફોર્મેટિંગ કર્યું હતું એ બહુ દિલથી કર્યું હતું. તમે એ પબ્લિકેશન ખોલજો. તમે એખોલશો ત્યાં જ તમને બહુ મજા આવશે*!*

એક વર્ષે ફાઇનાન્સ બીલ વાળી ઇવેન્ટ કરવા માટે ગાંધીધામ બ્રાન્ચ તરફથી *official CPE* ની *permission* ન મળી. ત્યારે જાન્યુઆરીમાં *CA* ફાઇનલમાં સારી એવી સંખ્યામાં સ્ટુડન્ટ્સ પાસ થયા હતા. ત્યારે *unofficial CPE* માં નવા પાસ થયેલા સ્ટુડન્ટ્સ પાસે *Finance Bill* ની પાંચ-પાંચ છ -છ *clause* વહેંચી આપી હતી અને તેમના મારફત ચર્ચા કરાવી હતી. તે સ્ટુડન્ટ્સ પૈકી અત્યારે નિકિત, અભય, શ્વેતાવોરા, રિચા, પ્રિયા અને ફોરમ કારીઆનાં નામ યાદ આવે છે.

એક વખત, લગભગ ભાવિના કાર્યકાળમાં એવું નક્કી કર્યું કે, *Finance Bill* ની *CPE* સાથેજ *Newsletter* નો *Finance Bill Special* અંકપણ *next day* જબહારપાડીદઇએ. તે વખતે ચાર સ્પીકર હતા અને લગભગ આઠેક મેમ્બર અલગ અલગ *clauses* પર આર્ટીકલ લખી આપવાના હતા. બધી રમત ચોવીસ કલાકની હતી, બે વાગ્યા આસપાસ *Finance Bill* ની *text* હાથમાં આવે અને બીજે દિવસે ચાર વાગ્યે *CPE.* તે પહેલાં *Newsletter* નું કન્ટેન્ટ રેડી કરી લેવાનું અને સાત વાગ્યે *newsletter issue* કરવાનો. એ ચોવીસ કલાક દરમ્યાન લગભગ વીસ-પચીસ લોકો એક સાથે એકજ કામ પર લાગેલા હતા.આર્ટીકલ માટે બધાને બીજા દિવસે સવારે સાડાદસની *deadline* આપી હતી અને જેકીલને સ્ટેન્ડબાયમાંરાખ્યો, કે બાર વાગ્યા સુધી જો કોઈ મેમ્બર લેખ ન આપી શકે તો બે કલાકમાં જેકીલે એ *clauses* પર લેખ લખી આપવાનો*!*

એમાં બે-ત્રણ સ્પેશિયલ *commitment* નાં ઉદાહરણ યાદ છે. પ્રતીક વ્યાસના ફાળે એક લેખ હતો. સવારે નવ વાગ્યા આસપાસ એને *just* ફોન કર્યો, તો કહે હું ગાંધીધામ જાઉં છું. મને થયું ચાલો હવે આનો લેખ આવવાની શક્યતા ઓછી. ત્યાં તો સવા દસે એનો ઇમેઇલ આવી ગયો*!* ભાઈ મુસાફરી કરતાં કરતાં લેપટોપ પર લેખ પણ લખતા હતા*!*

બીજો એક લેખ દર્શનાવરુના ભાગે હતો. એના હિસ્સે સેકશન ૧૪૫ના સુધારા હતા, જે બહુ *tricky* હતા અને મને પણ ગિલ્ટ ફીલ થતી હતી કે આને હિસ્સે બહુ અઘરો વિષય આવ્યો. હવે, એ તો જોબ કરે. જોબથી છૂટી ને ઘરે જતાં પહેલાં સાડા આઠે મારા સાથે *clause discuss* કરી ગઈ. સવારે સાડા દસથી ફરી જોબ*!* મને થયું, આ આટલો અઘરો ટોપીક ક્યારે અને કેમ લખશે*!* છતાં, દસ વાગ્યે એનો પણ ઇમેઇલ ઇનબૉક્સમાં પડ્યો હતો*!*

હવે વિચાર કરો, જો આવો ઉત્સાહ અને પ્રતિબદ્ધતા હોય ત્યારે વધારે શું જોઈએ*!*

પ્રશ્ન: તમે જે ટેકનિકલ સાઈડની સાથે સાથે હાસ્ય વ્યંગ કરો છો, એની શરૂઆત ક્યારે થઇ ?

હવે જે હાસ્યની રેન્જ આવીને એ લગભગ દર્શનની જ ચેરમેનશિપમાં. બેંક ઓડિટની સીપીઇ રાખી હતી અને સ્પીકર નક્કી કર્યા હતા બહારના. છેલ્લી મિનિટે સ્પીકર ન આવ્યા અને સીપીઇ કેન્સલ થઈ શકે એવું હતું નહીં. અને એ સમયે સ્પીકર શોધવા પણ તમે ક્યાં જાવ? એટલેઅમે બે સ્પીકર નક્કી કર્યા- એક રમેશભાઈ અને બીજો હું.મેં કીધું આપણે બહુ પ્રેક્ટીકલ લાઈન પર ગયા છીએ. જુઓ,બેન્ક ઓડિટમાં સૌથી મોટું જોખમ શું હોય? તમને પેપર ઉપર કહે કે,સર્વે નંબર ફલાણા ફલાણા વાળી જમીન *Mortgage* છે. અને તમેએ જમીન જોવા જાવ,તો તમને એકને બદલે બીજી જમીન બતાવી દે. એમ અમે તમારી સાથે એ જ કર્યું છે*!*સ્પીકર તરીકે નામ કોઈકનાં, અને નીકળે બીજા*!* કદાચ એ વખતથી મારી *humour* સાઈડ ચાલુ થઈ હશે.

જો *actually* હાસ્યની વાત કરો ને, તો *basically* આખી થીંકીંગ પ્રોસેસ ડેવલપ *reading* થી થાય. 'હાસ્ય, રહસ્ય અને રાજકારણ' -આ ત્રણ વસ્તુથી માણસે વાંચવાનું સ્ટાર્ટ કરવું જોઈએ. આ ત્રણેયમાં મજા આવે. તમને ઇન્ટરેસ્ટ શોધવા ના જવો પડે. તમારો 'સેન્સ ઓફ હ્યુમર સાઈડ'નો માઈન્ડસેટ હોવો જોઈએ. રહસ્ય તો *obvious* છે. રહસ્યમાં તમને ચોપડી પકડી લે, એમાં બીજું બધું મુકાઈ ના જાય એનું ધ્યાન રાખવું પડે. એવું ને એવું હાસ્યમાં છે. તમે જે *holistic approach* કહોછો ને, એ હાસ્ય પૂરો પાડે. હાસ્ય તમારી દ્રષ્ટિ, જોવાનો નજરીયો બદલાવી દે. *'Reading between the lines'* એ *basically* હાસ્ય સાહિત્યની દેન છે. એવું જ રહસ્ય અને રાજકારણનું છે. રાજકારણ તો તમને પ્યોર *hypothesis* ટેસ્ટ શીખવે.રાજકારણનો સૌથી મોટો ફાયદો એ કે,તમે *100* માંથી *90* વખત ખોટા પડો*!* શેર માર્કેટની જેમ*!*ખોટા પડો એટલું જ નહીં પણ ખોટા પડવા પાછળનું કારણ શોધતાં પણ આવડી જાય કે કયા કારણોસર તમે ખોટા પડ્યા.

પ્રશ્ન: તમારું કેવું છે કે તમે જે પણ સ્ટુડન્ટ છે કે પ્રોફેશનલ છે એ કોઈ પણ *matter*માં અટક્યો હોય તો એને તમે મદદ કરો છો. તો એ સિલસિલો ક્યારથી ચાલુ થયો*?* અને તમે એ વસ્તુમાં ક્યારથી પોતાની જાતને ઇન્વોલ્વ કરતા થયા, કે મારે જેકોઈ પણ આવે છે એને નિ:સ્વાર્થ ભાવે પૂરેપૂરો ટાઈમ આપી મારાથી બનતું કરી દેવું છે એ વસ્તુની શરૂઆત ક્યારથી થઈ*?*
હવે જુઓ, બે વસ્તુ છે. એક સ્ટુડન્ટ એંગલથી *initiation point* છે, અને એક છે મેમ્બર એંગલનો. મેમ્બર એંગલની વાત કરીએ તો, અમારાં ગ્રુપની વસ્તુ જ એવી હતી કે બધા એકબીજાને હેલ્પ કરતા. જયસુખ બેઝિકલી ચેમ્પિયન. એ અમારો *google* કહેવાતા. કાંઈ પણ હોય તો પહેલાં એને પૂછીએ. એક વખત મારી ઇવેન્ટ હતી *tax audit* ઉપરની. અઢી વાગે મારા ઘરનું બારણું ઠોકાયું.જોયું તો લક્ષ્મીકાંતભાઈ હતા. એમણેમને કહ્યું કે આ એક ચોપડી નીકળીછે, તો તમારું લેક્ચર છે ને, તો તમને ફલાણી જગ્યાએ કામ આવશે. એટલે *Environment* આખું એવું હતું કે *discussion* કરવામાં કોઈને ક્યારેય સંકોચ થતો નહીં,મદદ કરી કે લીધી એવો વિચાર પણ ન આવતો. મેં કોઈ નવી શરૂઆત કરી હોય એવું નથી. *It was a norm with us.* હું તો બસ, પરંપરાનું પાલન કરતો ગયો.
હવે સ્ટુડન્ટ સાઈડમાં વાત કરું તો, *2016*માં અમે મોક ટેસ્ટ *(mock test)* લીધી હતી. ત્યારે ભૂજ બ્રાન્ચનું પહેલું વર્ષ અને બંટીની ચેરમેનશિપ. એટલે *ultimately* પેપર ચેક કોણ કરે*?* એટલે પેપર મેં ચેક કર્યાં. એ વખતે મેં જે લોકોએ મોક ટેસ્ટ આપી હતી એમાંથી છ-સાત જણા સાથે પેપરો લઈને હું વન ટુ વન બધા સાથે બબ્બે ત્રણ ત્રણ કલાક બેઠો હતો. અને પછી તો એક શોખ થઈ ગયો*!* ત્યારથી *evaluated* કોપી આવવાની શરૂ થઈ. એટલે કોઈએ *evaluated* કોપી મંગાવી હોય તો મારા સાથે ચર્ચા કરવા આવે. આ લાઈન ઉપરથી સ્ટુડન્ટ સાથે *interaction* કરવાની શરૂઆત થઈ. મારા પાસે ટાઈમ છે.*Ultimately, It's all about time.*ધારો કે હું એટલો બધો મારા પ્રોફેશનલ એંગેજમેન્ટમંવ્યસ્ત હોત, તો મારી ગમે એટલી ઈચ્છા હોય તો પણ હું સમય ન આપી શક્યો હોત.

પ્રશ્ન: બ્રાન્ચમાં જે *newsletter* થાય છે એમાં તો આખેઆખી કરોડરજ્જુ તમે છો. તો એનામાં શું *motive* છે*? newsletter through* શું *communicate* કરવાં માંગો છો*?* તમે કેવી રીતે *motivate* કરો છો લોકોને *article* લખવાં માટે*?* કેમ કે આપણી પાસે લીમીટેડ મેમ્બર્સ છે કે જેથી આપણે *frequently article* મળતાં' રે*?*
જુઓ જે વખતે બ્રાન્ચનું ઓપનિંગ હતું ને એ વખતે ઓપનિંગમાં જે બધું થાય એમાં મેં સુચનકરેલુ કે આપણે એ જ દિવસે ન્યુઝ લેટર બહાર પાડીએ. એ એક એક્ટિવિટી હતી કે જેમાં લોકો પોતાની પર્સનલ કેપેસિટીમાંકૈંક આપી શકે. ઓપનિંગના દિવસે અમે જે ન્યુઝ લેટર બહારપાડ્યો એમાં દસ–પંદર આર્ટીકલ હતા. પછી બંટીના વખતમાં બે-ત્રણ એડિશન બહાર પડી. ભાવિ વખતે સિરિયસલી સ્ટાર્ટ થયું હતું. હેતુ એક જ હતો કે જેમાં બધા પોતાનું ઇનપુટ આપી શકે.મેમ્બર્સનેજરા *motivate* કરવાપડતા, વિષયનુંસૂચનકરવુંપડે, ક્યારેકથોડી *background* સમજાવતી ચર્ચા કરવી પડે. મેં ક્યારેય કોઈના લેખ *edit* નથી કર્યા. લગભગ બધાને શરૂ કર્યા પછી લખવાની મજા જ આવતી. મોટાભાગે એકવાર લખનારે બીજીવાર લેખ આપ્યો જ છે*! Once again* તમે એ પણ જુઓ સાથે કે એને પણ પોતાની *ups & down* સાયકલ હોય છે. છેલ્લા ત્રણ-સાડા ત્રણ વર્ષથી, ન્યુઝ લેટર ઘણો બધો ઠંડો પડી ગયો છે. કારણ કે હવે એક *fatigue factor* મારામાં પણ આવ્યું છે, *ups & down* આવતા રહે. ખાલી મારા પર એ નથી ચાલતું. આ બધી વસ્તુઓ થઈજતી હોય*!* કરાતી ન હોય. હવે ક્યારેક છ મહિના એવા આવે કે આર્ટીકલ આવતા થઈ જાય અને ક્યારેક એવો ટાઈમ આવે કે આર્ટીકલ ન આવે. એમ હવે ઘણી વખત તમારે ટોપીક ગોતીને એને સજેસ્ટ કરવાનો આવે તો ક્યારેક તમે જ ટોપિકમાં થાકી જાઓ. હવે દર્શન વખતે બે સિરીઝ થઈ હતી*:* એક *allied laws*ની સિરીઝ અને *Labyrinth of law.* ત્યારે એક વસ્તુ *pickup* થઇ ગઈ તો થઇ ગઈ*! momentum* પકડાઈ ગયુ*!* ઉપરાંત, ચુનૌતિબહેન જેવાં *Article* નાં *ATM* પણ છે ને*!* જ્યારે લેખ ઘટે ત્યારે ફોન કરવાનો એટલે ચોવીસ કલાક્માં લેખ હાજર*!* આવું જ ભાવિક મહેતા માટે પણ કહી શકાય. *Finance Bill* ની *CPE* કરવા પાછ્ળ જે દલીલ હતી તે જ દલીલ અહીં પણ લાગુ પડે છે.

આ પણ એક એવી બાબત હતી કે જ્યાં તમે *even Big 4* સાથે *'at par'* છો. કારણ કે *finance bill* એ જે વાંચવાના છે એ જ તમે વાંચવાના છો, નથી ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર આવતું, નથી નેટવર્ક આવતું, નથી સાઈઝ ઓફ ધી ફર્મ આવતું, નથી કોન્ટેક આવતા, કાંઈ નથી આવતું આપણે આ જગ્યાએ આ લોકોના સમકક્ષ છીએ! એવો મેસેજ તમે તમારી જાતને આપી શકો. તેવી જ રીતે તમે લખો છો ત્યારે પણ એટલા જ સ્વતંત્ર છો. *As it goes down*, એ મેસેજ *insignificant* થઇ જાય. એ લોકો એની જગ્યાએ છે, આપણે આપણી જગ્યાએ છીએ, કેટલાક સંજોગોમાં *Choice* થી, કેટલાક સંજોગોમાં *Chance* થી, કેટલાક સંજોગોમાં *compulsion* થી પણ આપણે જ્યાં છીએ ત્યાં છીએ

પ્રશ્ન: બ્રાન્ચ ચાલુ થઇ પછી *GST* માટે જે *rigorous study* થઇ, જે લાઈન *by* લાઈન થયું. ગુજરાતમાં આ વસ્તુ કદાચ ત્રણેક જગ્યાએ થઇ'તી. અમદાવાદ વાળા એ આખા ગુજરાતનાં *professionals*ને બોલાવ્યાં'તા ને લાઈન *by* લાઈન વાંચ્યું'તું, ને બીજું એક ભૂજમાં અને ત્રીજું હજી એક જગ્યા બરોડા સાઈડથઇ'તી પણ એ પ્રાઈવેટ હતી. એનું *motivation* શું હતું? એ તમારાં સાઈડથી *initiative* થઇ'તી એ અમારી જાણકારીમાં છે. ત્યારે છે ને બે *batch* ચાલતી હતી મંગળ ગુરુ શુક્ર અને બીજી શનિ રવિની તમે બેમાં હતા.

અત્યારે હાલત એવી થઈ ગઈ છે કે દરેક આઈડિયામાં હું *face* હોઉં છું એટલે જરૂરી નથી કે *initiator* પણ હું જ છું.ત્યારે પણ ઘણાબધા લોકોનું સુચન હતું કે આપણે *GST Act study* કરવો જોઈએ. *Ultimately* હું એક લિંકિંગ પિન તરીકે મનાતો આવ્યો છું. *popularly* ઈચ્છા હતી કે આમ કરીએ અને હું *face* હતો *I mean* એનું *outward presentation, coordinator* હું હતો એ વાત સાચી.આ પ્રયાસ સફળ તો થવાનો જ હતો અને થયો. એની *quality* લેવલ તો ઘણી ઊંચી ગઈ હજી સુધી *one off incident* જ રહ્યો છે આપણેતેને રીપીટ નથી કરી શક્યા! અફકોર્સ, બીજી એવી ઘટના પણ નથી બની, જીએસટી બહુ ખાસ ઘટના હતી. અને એમ કહી શકાય કે એ પ્રોસેસ મારફત જ અમને દીપ કોરડીઆ નામની ભેટ મળી.

પ્રશ્ન: તમારી પ્રોફેશનલ લાઈફ, ને પર્સનલ લાઇફ કારણ કે તમે પબ્લિક ડોમેનમાં *(domain)* છો એટલે પ્રોફેશનલ લાઈફ વિથ રિસ્પેક્ટ ટુ યોર વર્ક, યોર ઇન્વોલમેન્ટ વિથ અધર મેમ્બર્સ એન્ડ સ્ટુડન્ટ એન્ડ પર્સનલ લાઇફ એને કેમ મેનેજ કરો છો? અને *spirituality* વિશે તમારું શું માનવું છે?

આમાં મારે બહુ *manage* નથી કરવું પડતું હું રાજેશભાઈસાથે ક્યારેક મજાકકરતો કે તમે લોકો જેટલું *stipend* આપો છો ને એટલી મારી *Gross Receipt* છે!! એટલાબધા મોટા કમિટમેન્ટ ન હોવાના કારણે મને એ સાઇડ માં ખાસ વાંધો નથી આવતો. ઘર અને ઓફિસ સાથે હોવાના કારણે તમે *Odd Time* પર પણ કામ કરી શકો એ પણ ફાયદો ખરો. ઉપરાંત ભાઈ પણ આજ *Profession* માં હોવાના કારણે જરૂર પડે ત્યારે ઘણી બબતોએ પણ સંભાળી લે.

spirituality બહુ ઇન્ટરેસ્ટિંગ ટોપીક છે. મારી વાત કરીએ તો ધાર્મિક એવો કે જ્યારે મન થાય ત્યારે ધાર્મિક અને જ્યારે મન ના થાય ત્યારે નહીં! વાંચનમાં *mythology* વાંચી હોય એ સ્વાભાવિક છે, પણ સદભાગ્યે વાર્તાનાં સ્વરૂપમાં. એટલે ધર્મ આધારીત વિચારોમાં *strong feeling* થી બચી ગયો. બાકી ધર્મ અને ફિલોસોફી આમ પરસ્પર જોડાયેલ કહી શકાય, એટલે વાંચન એની આજુબાજુ થયા રાખ્યુ.

Spiritual શબ્દ બહુ મોટો છે. એનાસંદર્ભમાં મારું ઘડતર એક *Three Step Rhythmic Breathing* નામના *concept* આજુબાજુ થઇ રહ્યું છે એવું કહી શકું.૨૦૦૭/૦૮ આસપાસ આ સિદ્ધાંત ને લગતી એક નાની પુસ્તિકા મને છાપાંના સ્ટોલ પરથી મળી. આ પદ્ધતિ છે એટલી ખબર તો મને લગભગ ૧૯૯૧-૯૨ આસપાસથી હતી, એના પર કામ કરવાનો ઉપરછલ્લો પ્રયત્ન પણ કર્યો હતો પણ મારી તે ક્ષણ પેલા છાપાં ના સ્ટોલ પર નિયત થયેલ હશે! પછી પણ મેં આ બહુજ નિયમિત રીતે કર્યું હોય એવું પણ નથી! છતાં, અત્યારે મારી વિચારપ્રક્રિયા પર આ પદ્ધતિની અસર હોય એવું મને લાગે છે. આ પદ્ધતિ પર કામકરનાર શ્રી *S.N.Tavariaji* એ બહુ મર્યાદિત પ્રમાણમાં લખ્યું છે પણ એમનાં લખાણ મને એટલાં તર્કસંગત લાગ્યાં છે કે તેના આધારે મારી આખી વિચાર કરવાની પદ્ધતિ બદલાઈ ગઈ હોય એવું મને લાગે છે.

વ્યક્તિત્વ એ અંતે તો વિચાર કરવાની પ્રક્રિયા દ્વારા જ ઘડાય અને વ્યક્ત થાય છે. જે જે બાબત તમારી વિચાર કરવાની પ્રક્રીયા પર અસર કરે તે તે તમારું વ્યક્તિત્વ ઘડે. એક ઉદાહરણ કહું તો પતંજલિ યોગસૂત્રમાં પ્રમાણ એટલે કે *correct knowledge* ની વ્યાખ્યા કરી છે; "પ્રત્યક્ષ, અનુમાન અને આગમ". હવે આનું પ્રચલિત અર્થઘટન એવું કરાય છે કે *Correct Knowledge* ના ત્રણ *Source* છેઃ તમે જે બાબત નજરે જુઓ તે (પ્રત્યક્ષ), તમે કંઇ જુઓ તેના આધારે કંઇક અનુમાન કરો તે (દાખલા તરીકે ધુમાડો જોઈને આગનું અનુમાન) અને ત્રીજો સોર્સ કોઇ (સિધ્ધ વ્યક્તિ) એ કહ્યું હોય કે કશે લખ્યું હોય (આગમ) તેને *Correct Knowledge* તરીકે સ્વીકારી લો! (આ ત્રીજી વાત સૌથી વધારે જોખમી છે)

હવે આ જ સૂત્રનું વિવેચન તાવરિયાજી એક પ્રોસેસ તરીકે કરે છે; કહે છે કે *correct knowledge is correct perception, correct deduction and correct witness.* તમે કશું જુઓ છો, પછી જે જોયું તેના વિશે

કોઇકધારણા બાંધો છો કે નિષ્કર્ષ *(to deduce means to arrive at a conclusion)* કાઢો છો અને પછી તમારી ધારણા કે નિષ્કર્ષને ઉપલબ્ધ પુરાવા સાથે ચકાસો છો. આ ત્રણ પગલાં પસાર કરી શકે તે બાબત જ *correct knowledge* કહેવાય. આ અને આવી બાબતોનાં કારણે મારી વિચારપ્રક્રીયા પર *S.N. Tavariaji* નો પ્રભાવ વધતો ગયો. *knowledge* આપણાં વ્યક્તિત્વ અને વ્યવસાયનો પાયો છે એમાં ખાસ કોઇ વિવાદ કરી શકાય એવું નથી. તેથી આપણે *knowledge* ને પ્રક્રીયા *(Process)* તરીકે નહીં પણ એક વસ્તુ *(Object)* તરીકે જોઈને કેટલો મોટો *Self Goal* કરી બેસીએ છીએ! *We conveniently forget that acquisition of knowledge requires an active participation in a process, it is not something that can be borrowed, bought or brought.*

પ્રશ્ન: હવે આ જે બધી વસ્તુ તમે કીધી એ તમને કાયદાને પણ *interpret* કરવામાં ઉપયોગી થાય છે ?
Obviously. તમને જયારે ખ્યાલ આવે કે વસ્તુઓનું *misinterpretation* થાય છે ત્યારે તમને *interpretation*નું મહત્વ સમજાય. *Once you are "aware" that you are likely to misinterpret, the chances of misinterpretation come down substantially. It is all about being aware. By being aware, you will be in a perpetual state of "doubt" and that doubt can help you in avoiding misinterpretation.*સાદુ ઉદહરણ જોઇએ તો ગીતામાં એક ઉલ્લેખ છે "યોગ: કર્મસુ કૌશલમ". તેનો *popular meaning* શુંકરાય છે? કે ગમે તે કાર્યમાં કુશળતા મેળવવી એ યોગ છે. દા.ત. તમે બૂટને પોલિશ કરતાં હો અને તમે તેને શ્રેષ્ઠ રીતે કરો હો તો એ યોગ છે. હવે તમે જો ભગવદ્ ગીતામાં જઈને એનું *sequence* જોશો તો એ *sequence* માં એ અર્થ નથી બેસતો. મેં ક્યારેક ક્યારેક *MCS*ના બેચ લીધા છે ત્યારે એક એક્સરસાઇઝ કરાવી છે કે તમે એક પેરેગ્રાફ લ્યો અને પછી એ પેરેગ્રાફને *rephrase* કરો. *copy* ના કરો, પણ એ શું કહેવા માંગે છે એ તમારા શબ્દોમાંલખો. પછી *compare* કરોઓરીજનલ પેરેગ્રાફ અને તમારો પેરેગ્રાફ. એવું શું છે જે મૂળ પેરેગ્રાફમાં હતું ને તમારા પેરેગ્રાફમાં નથી અને એવું શું છે જે તમારા પેરેગ્રાફમાં છે અને મૂળ પેરેગ્રાફમાં નથી. ઘણી બધી જગ્યાએ આપણે જ્યારે શરુ કરીએ છીએ ત્યારે બરાબર જગ્યાએ થી શરુ કરીએ છીએ. પછી આપણે અભાનતાથી તેમાં આપણી વાત નાખી દઈએ છીએ અને મૂળ વાતથી ભટકી જઈએ છીએ. તમે જે આ કહો છો તે એ એક્ઝેટલી આમાં કઈ જગ્યાએ લખેલું છે એવું પૂછવામાં આવે તો એ જગ્યા તમને નહીં મળે. તમે આને *interpretation* કહો, *study* કહો, જે ગણવું હોય તે, *Interpretation* ના પાયામાં આ સ્કીલ રહેલી છે, એક,મુળ *Topic* થી ભટકી ન જાવ અને બીજી *to be in perpetual state of doubt!* હું ખોટું અર્થઘટન કરી શકું છું એ શંકા, હું જેને સાંભળી કે વાંચી રહ્યો છું એ પણ ખોટું અર્થઘટન કરી શકે છે એ શંકા! પછી *background* માં સતત *"Perception, Deduction, Evidence* ની *cyclical process* ચાલ્યા કરે. ત્યારે *Interpretation* સુધરતું જાય. અને આ પ્રોસેસ થી મેળવેલ *interpretation* નું *expression* પણ સચોટ હોવાની શક્યતા વધતી જાયએમમાનીશકાય

પ્રશ્ન: સલાહ આપવાની આગળ જ તમે નાં પાડી છે, છતાં પણ *sum up* કરીએ ત્યારે કોઈ સલાહ આપશો?
Respect your environment. Once you begin to respect things around you, એક તબક્કે એવું લાગવા માંડશે કે આખી દુનિયા તમને મદદ કરી રહી છે. આપણી પરિસ્થિતિ માટે આપણા નિર્ણયો જવાબદાર છે અને આપણા નિર્ણયો આપણે પસંદગી કરીને લીધા છે. એટલું જો આપણે પોતાની જાતને *convince* કરી શકીએ તો ફરીયાદ કરવા માટે ખાસ કોઈ અવકાશ રહેશે નહીં. અને ફરીયાદ નહીં હોય તો તકલીફ પણ નહીં અનુભવાય!
સિગારેટનાં પેકેટ પર હોય એવી એક ચેતવણી પણ છેલ્લે આપી દેવી જોઈએ.
ઉપર તમે મારા સંદર્ભ માં જે કંઇ વાંચ્યું તેમાંથી કોઈ ગહન અર્થ કાઢવાનો પ્રયત્ન કરવાની જરૂર નથી. એક જગ્યાએ વાચ્યું હતું કે દરેક બાબતમાંથી બોધ ગ્રહણ કરવા પ્રયત્ન કરવોએ વાજબી નથી, તેમ કરતાં મૂળ વાતનો સંદર્ભ ચૂકી જવાનો ભય રહે છે. કોઇપણ વાત કે વિચારમાં બોધ કે ઉપદેશના તેલ મસાલા નાખીએ તો તેનાં મૂળ પોષકતત્વનો નાશ થઇ જવાનું જોખમ રહે છે
સામાન્ય રીતે માણસોમાં ગુણ આપણે આરોપી કરતા હોઈએ છીએ, તમે પહેલાં કોઇથી *associate* થાવ પછી જો તમને તે વ્યક્તિ સાથે ફાવી જાય અને તમે તેને કોઈ એક લેવલે *hold* કરતા થઈ જાવ એટલે પછી તમે જે-જે ગુણોને આદર્શ માનતા હો અથવા તમારામાં જે-જે ગુણ *missing* માનતા હો એ ગુણ તમે તે વ્યક્તિમાં આરોપિત કરો છો. ભગવાનનું પણ એવું જ છે! ભગવાન એટલે આપણે જે-જે વસ્તુ નથી કરી શકતા એ આપણે ભગવાનમાં આરોપિત કરવા પ્રયત્ન કરીએ છીએ. જો તમે મારી બાજુ આવીને જોશો, મારો કબાટ કે મારું *Drawer* ખોલીને જોશો તો તમે માનો છો તેના કરતાં હું અલગ પણ હોઈ શકું.બસ, આટલું ધ્યાનમાં રાખી આ વાંચેલું બધું ભૂલી જવાનું, બસ.. આવતા અંકે કોઇ બીજા મેમ્બર ની વાત વાંચવા ની તૈયારી કરવાની!

GST Updates – Notifications, Circulars, Order, Instructions, RoDs, Press Releases for the Month of April 2024

-CA Deep Koradia B.Com., FCA, DISA(ICAI)

Sr No	Notification No	Category	Date	Description	Keyword / Reference/ Comment	Link
1	07/2024	Central Tax	08-04-2024	Seeks to provide waiver of interest for specified registered persons for specified tax periods.	4 GSTINs were given Interest relief to NIL due to 3B not filled due to Technical Glitches	Click here
2	08/2024	Central Tax	10-04-2024	Seeks to extend the timeline for implementation of Notification No. 04/2024-CT dated 05.01.2024 from 1st April, 2024 to 15th May, 2024	Special procedure for person engaged in PAN Masala, Tobacco Industry etc. has been extended w.e.f. 15-05-2024	Click Here
3	09/2024	Central Tax	12-04-2024	Seeks to extend the due date for filing of FORM GSTR-1, for the month of March 2024	GSTR-1 for the month of Mar24 has been extended to 12-04-2024	Click Here

DUE DATES CALENDAR

DATE	COMPLIANCE
7th May 2024	TDS Payment for April 2024
10th May 2024	Professional Tax (PT) on Salaries for April 2024
11th May 2024	GSTR 1 (Monthly) for April 2024
13th May 2024	GSTR 1 IFF (Optional) (Apr 2024) for QRMP
15th May 2024	TCS Return in Form 27EQ for Jan-Mar 2024 Quarter
15th May 2024	Provident Fund (PF) & ESI Returns Payment for April 2024
15th May 2024	Filing of LLP BEN-2 and Form No. 4D
20th May 2024	GSTR 3B for April 2024 (Monthly)
25th May 2024	GST Challan Payment if no sufficient ITC for Apr 2024 (for all Quarterly Filers)
30th May 2024	Form 11 for FY 2023-24 for LLP's
30th May 2024	TDS Payment in Form 26QB (Property), 26QC (Rent), 26QD (Contractor Payments), 26QE (Crypto Assets) for Apr 2024
30th May 2024	Issue of TCS Certificates in Form 27D for Jan to March 2024
31th May 2024	TDS Return in Form 24Q, 26Q, and 27Q for Jan-Mar 2024
31th May 2024	Due date for furnishing of statement u/s 285BA For FY 2023-24 (For Banks etc.)

PHOTO GALLERY OF BRANCH EVENTS

CPE Seminar

SEMINAR FOR CA STUDENTS

FULL DAY GST WORKSHOP

ALL ABOUT ONLINE QUIZ CONTEST

Q1) GST is to be payable at the time of Advance Receipt on....
A1) b. Advance Received for Supply of Services

Q2) Which Schedule to the Section 7 consist of transaction treated neither Supply of Goods Nor Supply of Services?
A2) b. Schedule III

Q3) Supply Includes...
A3) d. All of the Above

Q4) Incase Tax payer Shifts his registration from Composition to Normal Tax payer, Following ITC is entitled to be claimed
A4) d. A & B both

Q5) Appeals under GST is to be filled within
A5) b. 3 Months

Q6) Can a member in practice respond to tenders, advertisements, and circulars?
A6) c. Yes, a member in practice can respond to tenders, advertisements, and circulars as per Guidelines.

Q7) Whether the word "Chartered Accountants" and the name of the city can be mentioned by members in their articles published in the Institute's Journal?
A7) a. Yes, members can mention the word "Chartered Accountants" and name of the city in their articles published in the Institute's Journal.

Q8) Provisions of Responding to Non-Compliance with Laws and Regulations (NOCLAR) apply to?
A8) b. Senior professional accountants who are employees of the listed entities

Q9) What is the threshold percentage of gross annual professional fees (i.e. limit beyond which there will be threats) received for an audit client which is not a public interest entity?
A9) a. 20%

Q10) Can a Chartered Accountant in practice give the date of setting up the practice or date of establishment on the letterheads and other professional documents, etc. ?
A10) a. Yes, a member in practice may do so

And the winner for this quiz is, **CA Mrudang Vaishnav.**